

Enkele afsluitende reflecties'

Prof. dr. Koen Hermans

Definitie van het sociaal probleem bepaalt de interventie

- Dakloosheid is 'overlastprobleem'
  - Subtiel verdrijven uit de stedelijke centra tot en met criminalisering
- Dakloosheid is 'zorgprobleem'
  - residentiële opname, 'drang en dwang' om af te behandelen
- Dakloosheid is 'woonprobleem'
  - Betaalbaarheid van wonen : sociaal wonen, huursubsidie, SVK
  - Kwaliteit van wonen : kwaliteitscontrole
  - Toegankelijkheid van woonmarkt : discriminatie
- Dakloosheid is 'gevolg van verstrenging van sociale zekerheid'
  - Neem conditionalisering van uitkeringen en hulp- en dienstverlening onder de loupe
- Dakloosheid is 'migratieprobleem'
  - Mensen met een precair verblijfsstatuut hebben louter toegang tot winteropvang

“Het kan iedereen overkomen”: “Don’t believe the hype” (Fitzpatrick& Bramley, 2018)

- Kinderarmoede is belangrijkste risicofactor
- Een significant groter risico dan psychiatrische of verslavingsproblematiek
- Minder sterk maar nog steeds effect van regiokenmerken (vooral druk op woonmarkt)

White male	Mixed ethnicity female
Relatively affluent childhood in rural south of England	Experienced poverty as a child Brought up by a lone parent
Unproblematic school career	
Graduated from university at 21	Left school or college at 16
Living with parents at age 26	Living as a renter at 26
	Spells of unemployment
No partner	No partner
No children	Own children
Predicted probability of homelessness by age 30: 0.6%	Predicted probability of homelessness by age 30: 71.2%

→ Structureel armoedebeleid is onmisbaar in strijd tegen dakloosheid

Verdoken dakloosheid: MEHOBEL-onderzoek

Dak- en thuislozen? Ethos Light:

Operationele categorie	Definitie/leefsituatie
1 In openbare ruimte	Leven in de publieke ruimte
2 In noodopvang	Laagdrempelige en kortdurende opvang
3 In opvang voor thuislozen	Opvangcentra en tijdelijke huisvesting Duur < 1 jaar
4 Instellingverlaters	Langer moeten verblijven in zorg; Gevangenis verlaten zonder woonoplossing
5 In niet-conventionele ruimte	Wonen in tent, caravan, hut, garage, kraakpand ... door gebrek aan huisvesting
6 Bij familie/vrienden	Inwonen door gebrek aan huisvesting

Verborgene
dakloosheid

	Tienen 34.365	Diest 23.538	Scherpenheuvel- Zichem 22.833	Bekkevoort 6.117	Glabbeek 5.305	Totaal
Sociaal werkers	11	7	6	1	2	27
Actieve dossiers (N)	384	288	188	35	58	953
Dak-thuisloos/ N (ETHOS Light)	31/384	21/288	16/188	2/35	4/58	74/953

=> 1 op 13 is dak- of thuisloos

ETHOS Light

Aantal actieve
client dossiers

1	In openbare ruimte	6	
2	In nachtopvang	1	
3	In opvang voor thuislozen	9	
4	Instellingsverlaters	15	
5	In niet conventionele ruimte	5	
6	Bij familie/vrienden	38	
		Total	74
+	Dreigende uithuiszetting		13

Verhalen achter de cijfers

- Veel onderlinge solidariteit **MAAR**
  - Instabiele woonsituatie
  - Instabiele relaties
  - Misbruik
  - Effect onderschat
  - Oplossing zoeken in stedelijke context
- Belang van ETHOS-light als instrument voor sociaal werkers om woonsituatie te bevragen

Housing first: “ja, maar”

- Tegenstanders: “ja, maar een onvoorwaardelijke woonst” ?
  - Wetenschappelijke evidentie is bijzonder overtuigend
  - Ook en vooral voor doelgroep die zogezegd niet ‘woonklaar’ is
  - Focus niet enkel op woonst, maar vooral op invulling van begeleiding

Housing first: “Ja, maar”

- Voorstanders: “ja, maar HF negeert structurele problemen op de woonmarkt”
  - Housing first : specifieke doelgroep
  - Woongerichte benadering is omvattender
    - Betaalbaarheid van wonen
    - Kwaliteit van wonen
    - Toegankelijkheid van woonmarkt

Woongerichte oplossingen : Family options study in VS (Gubits et al, 2018)

- Onderzoekspopulatie : 2282 gezinnen in opvangcentra
- Vier interventies:
  - Kortdurende huursubsidie (880 dollar)
  - Langdurende huursubsidie (1172 dollar)
  - Begeleid wonen in combinatie met intensieve begeleiding (2706 dollar)
  - Noodopvang (4819 dollar)
- Nameting na 20 en 37 maanden:
  - Huisvestingsstabiliteit het hoogst bij langdurende huursubsidie
  - Betere psychische gezondheid van ouder(s)
  - Kinderen gaan meer naar school

Preventie van uithuiszetting

- Bij $\frac{1}{4}$ van de uithuiszettingen zijn kinderen betrokken
- Betalingsachterstand is belangrijkste oorzaak
- Woonbegeleiding erg effectieve interventie, maar bereikt maar deel van alle opgestarte procedures
- Zeer veel winst te boeken door korter op de bal te kunnen spelen, bv via vredegerecht
- Koppel aanpak uithuiszettingen niet los van woongerichte oplossingen

Intergenerationele effecten van dakloosheid

- “By the age of 15 years, around a third of the offspring who had a mother with both a history of homelessness and a psychiatric disorder had received a psychiatric diagnosis themselves” (Nillson et al, 2017)
- Peer review on 'Homelessness from a child's perspective', Brussel, juni 2018
  - Hanteer kinderrechtenperspectief